

Case 1: Information: Providing contraceptive information to an unmarried patient

1. Vayikra 19:14

לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל ויראת מאלקיך אני ד'

Do not curse the deaf, and do not put a stumbling block before the blind; you shall revere Gd, I am Gd.

2. Midrash, Sifra, Kedoshim 2

היה נוטל ממך עצה, אל תתן לו עצה שאינה הוגנת לו, אל תאמר לו צא בהשכמה שיקפחוהו ליסטים, צא בצהרים בשביל שישתרב

If someone asks you for advice, do not advise him inappropriately. Do not tell him, "Depart in the early morning," such that thieves will attack him, or "Depart at noon," so that he will be overcome by heat.

3. Talmud, Bava Kama 118b-119a

אין לוקחין מן הרועים לא עזים ולא גדיים ולא גזיזין ולא תלושין של צמר אבל לוקחין מהן תפורין מפני שהן שלהן ולוקחין מהן חלב וגבינה במדבר ולא ביישוב

We do not purchase goats, kids, wool or tufts of wool from shepherds, but we purchase stitched clothing from them, because these are theirs. We may purchase milk and cheese in the wild, but not in urban areas.

4. Talmud, Avodah Zarah 6a-b

וכי אית ליה [חפצא דאיסורא] לא עבר משום עור לא תתן מכשול? והתניא, אמר רבי נתן: מנין שלא יושיט אדם כוס של יין לנזיר, ואבר מן החי לבני נח? ת"ל: ולפני עור לא תתן מכשול; והא הכא דכי לא יהבינן ליה שקלי איהו, וקעבר משום לפני עור לא תתן מכשול! הב"ע - דקאי בתרי עברי נהרא. דיקא נמי, דקתני לא יושיט ולא קתני לא יתן, ש"מ.

Does one not violate *lifnei iver* if the recipient already owns [a prohibited item]? But we learned, "R' Natan said: How do we know that one may not extend a cup of wine to a nazir, or a part from a live animal to a Noachide? 'Do not put a stumbling block before the blind.'" Even if we don't give it to him, he will take it, and yet you are in violation of this *lifnei iver*! [This is not a problem, because:] In that case, he and the prohibited item are on two different sides of a river. We may see this in the language of "extend", as opposed to "give".

5. Rama Yoreh Deah 151:1

"א הא דאסור למכור להם דברים השייכים לעבודתם, היינו דוקא אם אין להם אחרים כיוצא בו או שלא יוכלו לקנות במקום אחר, אבל אם יכולים לקנות במקום אחר, מותר למכור להם כל דבר. (מרדכי דפ"ק דע"ז). ויש מחמירין. ונהגו להקל כסברא הראשונה, וכל בעל נפש יחמיר לעצמו. (ר"ן שם ובתוספות ואשיר"י והגמ"ר פ"ק דשבת לדעת הרב).

Some say that the prohibition against selling them idolatry-related items applies only where they lack similar items, and they could not purchase them elsewhere. If they can purchase elsewhere, one may sell them anything. And some are strict. The practice is to be lenient, following the first view, and a person of spirit will be strict for himself.

6. Mishnah Sheviit 5:9

משאלת אשה לחברתה החשודה על השביעית נפה וכברה ורחיים ותנור אבל לא תבור ולא תטחן עמה... שאין מחזקין ידי עוברי עבירה וכולן לא אמרו אלא מפני דרכי שלום

One may lend her friend, who is suspected of violating *shemithah*, a sifter, sieve, mill or oven, but she may neither sift nor grind with her... one may not strengthen the hands of sinners. All that we permit is only to promote peace.

7. Rashi to Gittin 61a **וכולן לא אמרו**

וכולן לא אמרו - שהתירו להשאילם כלים ולסייעם בלא שעת עבירה עצמה אלא מפני דרכי שלום

All that we permit in lending implements and aid, when they are not performing the actual sin, is for paths of peace.

8. R' Yehudah Rosanes, Mishneh l'Melech, Hilchot Malveh v'Loveh 4:2

כתב הרב פ"מ ח"ב סימן ק"ה דהיכא דהלוה הוה חזי דהמלוה הוה מוזיף ברבית הני דמים גופייהו לאינש אחרינא ליכא משום ולפני עור... יש לחלק ולומר דלא הותר ללוה ללוות בשביל שלוח אחר רוצה ללוות משום דאפשר שהלוה יחזור בו ולא ילוה... ויש להביא ראיה לדין זה ממ"ש התוס' בפרק אין דורשין (דף י"ג) בד"ה אין מוסרים ד"ת לעכו"ם דהכא מיירי אפילו היכא דאיכא עכו"ם אחר שרוצה ללמדו וכו' ומדלא קאמרי דאיכא ישראל שרוצה ללמדו ש"מ דאינו נפטר משום ולפני עור בשביל שיש ישראל אחר שעובר

The Pnei Moshe wrote that if a borrower sees that the lender would lend these funds to another [Jew] and charge interest, there is no issue of *lifnei iver*... However, there is room to say that borrowing is not permitted just because another [Jew] wishes to borrow, since perhaps the other borrower would recant and not borrow... One may prove this from Tosafot Chagigah 13a, who says that the prohibition against teaching Torah to a non-Jew applies "even where another non-Jew wishes to teach him." He doesn't say "another Jew" wishes to teach him; this shows that where another Jew is prepared to participate, that does not exempt from *lifnei iver*.

9. R' Avraham Shemuel Binyamin Yosef Sofer, Ktav Sofer, Yoreh Deah 83

ואין תפיסה בזה על בעל פ"מ דאמר דינא היכא שידוע שלא יחזור שעשה כן הלוה האחר כמה פעמים ולוה ממנו ברבית או עומד לפניו שילוה לו ברבית: והנה המל"מ מביא ראיה לדבריו מתוס' חגיגה י"ג ע"א... ולפענ"ד ראיה זו בקל יש לדחות דתוס' נקיט דרך קרוב יותר
This does not challenge the Pnei Moshe, for he stated the law where it is known that the other will not recant; he has borrowed many times, with interest, or he is standing right there, requesting a loan with interest. The Mishneh l'Melech brought proof from Tosafot... but in my humble opinion, this may easily be rejected; Tosafot took the simplest case.

10. R' Eliezer Waldenberg, Tzitz Eliezer 19:33:1

רבו הפוסקים החולקים על המשנה למלך וסוברים שאיננו עובר זה על לפ"ע אפילו בכה"ג מכיון שעכ"פ אם לא הוא, ימצאו אחרים שיעשו זאת, כמובא בשדי חמד מע' ו' כלל כ"ו ע"ש... וא"כ זה שהוטל עליו מכה תפקידו לבצע ההכנות בשלשת המקרים האמורים יש לו כר נרחב להסתמך עליו שלפיו איננו עובר בכה"ג על לאו דלפני עור.

Many authorities disagree with the Mishneh l'Melech and rule that one does not violate *lifnei iver* even in this case, for even if he doesn't do it, this person will find another to do it... Therefore, one whose job makes him responsible to execute preparations in these three cases has a broad support to say that he is not violating *lifnei iver*.

11. Association of Orthodox Jewish Scientists, <http://www.aojs.org/pmh.asp>

Question: Does halacha permit the orthodox Jewish physician to give contraceptive advice to and to prescribe contraceptive devices for unmarried girls?

Answer: Except under very exceptional circumstances, Judaism considers it immoral for the physician to give contraceptive advice to an unmarried girl.

Comment: The doctor must use judicious moral judgment in this sensitive area of human relations. Judaism deems it immoral to give contraceptive counsel to unmarried persons when such advice may serve to remove an important barrier to immoral conduct. When confronted with the mentally retarded patient or with people in whom self-discipline is lacking as determined by previous conduct, consultation with a religious guide should be undertaken to decide the proper course of action.

This Halacha Bulletin was written by Fred Rosner, MD, FACP and Rabbi Moshe D. Tendler, PhD and reviewed by HaRav Moshe Feinstein, zt"l.

Case 2: Assistance: Referring a patient for a non-halachic vasectomy or abortion

12. Tosafot Shabbat 3a **בבא**

ואפילו מיירי שהיה יכול ליטלו אפילו לא היה בידו דלא עבר משום לפני עור... מ"מ איסור דרבנן מיהא איכא שחייב להפרישו מאיסור
Even where the sinner could take it himself – although it was not in his hand yet – such that that one does not violate *lifnei iver*... a rabbinic prohibition remains, for one must separate him from violation.

13. Ritva, Avodah Zarah 6b

אי תבע ליה בפירוש לאיסורא נהי דמשום ולפני עור ליכא, אכתי [איכא] איסורא במילתא משום מסייע ידי עוברי עבירה כל שאנו גורמין לו לעשות איסור או להרבות באיסור, וכדקיימא לן (גיטין סב.) שאין מסייעין ידי ישראל בשביעית ואפילו לומר להם התחזקו אסור, ולא עוד אלא שאנו חייבין למחות בידו, דכל ישראל ערביין זה לזה, וכל שכן שאסור לגרום להם לעשות שום איסור או להרבות באיסור כלל...
If he explicitly requests a prohibited item, then even if *lifnei iver* is not relevant, helping him sin is a violation, as long as we cause him to sin or to increase his sin. Gittin 62a says that we may not aid Jews to sin in the Sabbatical year, and even telling them "Be strong" is prohibited. Further, we are obligated to protest, for all Jews are guarantors for each other. Certainly, one may not cause them to violate a prohibition or increase their violation, at all!

14. Mishnah Avodah Zarah 4:9

ישראל שהוא עושה בטומאה לא דורכין ולא בוצרין עמו אבל מוליכין עמו חביות לגת ומביאין עמו מן הגת
One may neither trample nor harvest [grapes] with a Jew who processes them in impurity, but one may bring barrels to the press with him, and bring the barrels from the press with him.

15. R' Shalom Mordechai Schvadron, Responsa of Maharsham 2:184

ועוד נראה דבכל גווני דאיכא משום מסייע היינו דוקא אם בגוף הדבר שנותן להבירו יעשה בו האיסור אבל הכא הרי לא יעשה האיסור אלא באויר שבתוך הבית

It also appears that wherever there is a prohibition against assistance, that is only where this person will use the actual item one gives him for the prohibition. However, here he will only perform his prohibition in the home's airspace.

16. Ramban, Avodah Zarah 15b **והא דתנן**

ואי אמרת א"כ למה לי מפני דרכי שלום בלא"ה נמי כל היכא דאיכא למתלי תלינן, לא - כיון דלא מטיא הנאה לידיה הו"א לא לישאול ולא ליקום בספק איסורא, מפני דרכי שלום הוא דשרו רבנן.

If one will ask why we need to mention promotion of peace once we have the possibility that the person will not sin, this would be incorrect. Where there is no benefit, I would say he should not lend the implement and not enter into a possible prohibition; only because of the benefit of peace did the sages permit this.

17. R' Shabbtai haKohen, Shach Yoreh Deah 151:6

לפעד"נ דלא פליגי דכ"ע מודים להמרדכי ותוס' בפ"ק דעבודת כוכבי' דבעובד כוכבי' או מומר שרי והגמ"ר ותוס' והרא"ש בפ"ק דשבת והר"ן פ"ק דעבודת כוכבים מיירי בישראל שהוא חייב להפרישו מאיסור

In my humble opinion, it appears that there is no debate. All agree with Mordechai and Tosafot in Avodah Zarah that one may do this for a non-Jew or a *mumar*. Hagahot Mordechai, Tosafot in Shabbat, Rosh, and Ran refer to a Jew, whom one must separate from sin.

Case 3: Direct assistance: Anesthesia during an abortion; Counseling an interfaith couple

18. R' Shlomo Zalman Auerbach, Minchat Shlomo 1:35:3

גם לשטתם המגיירים אותם עוברים בלאו של לפני עור וגו'...

Even according to those who convert them, the judges violate *lifnei iver*...

19. R' Avraham Yitzchak haKohen Kook, Daat Kohen 154

ולא עוד אלא שהמקבלים אותם הרי הם עוברים על לפני עור ממנ"פ... ואם באמת הם גרים, ובדיעבד מתחייבים בכה"ת כולה, הרי הם מכשילין אותם בזה שמחייבין אותם בעונשין של איסורי תורה שעוברים עליהם...

Further, those who accept them violate *lifnei iver* no matter what... If they are converts, they are liable for the entire Torah, and the judges are making them stumble in this and making them liable for violation of biblical prohibitions...

20. R' Avraham Sherman, Psak Din of Beit Din haRabbani haGadol, Case 5489-64-1

אין לדמות השאלות שעסקו בהם הנצי"ב, במשיב דבר ובשו"ת בנין ציון ובשו"ת כתב סופר הנ"ל, בהם אין השתתפות באופן פעיל והיובו בתהליך התהוות מעשה העבירה גופה, אלא ביצירת מצב שלאחריו העבירה תעשה... ולכן אין בזה אסור דאורייתא דלפני עור ונשאר האסור של מסייע ביד עוברי עבירה. לעומת זאת, בנדון שבפנינו שאותם דיינים הקובעים מעמדו של נכרי שהוא ישראל בדיעה והתעלמות מכך שאותו נכרי במעשיו בעתיד יכשל באסורי תורה חמורים באכילת מאכלות אסורים, אסורי נדה ועריות והילול שבת וכו' ובטול מצות התורה, עצם מעשה הגיור יוצר את עצם העבירות ואסורים, שיחטא בהם המתגייר

One cannot compare this with the questions addressed by Netziv [matchmaking a couple who won't use the mikvah], Binyan Zion [hiring a printer who violates Shabbat] and Ktav Sofer [selling materials to an idolater], which do not involve active participation and liability in the process of performing the sin itself, but only in creating a situation in which the sin will later take place... In these cases there is no biblical prohibition of *lifnei iver*, and only the issue of assisting a sin applies. On the other hand, in our case those judges establish that the non-Jew is now a Jew, knowing and ignoring the fact that this non-Jew will stumble in serious biblical prohibitions: kashrut, niddah, arayot, Shabbat desecration, et cetera, and failure to perform the Torah's commandments. The very act of conversion creates the transgressions and violations in which the convert will sin.